

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Decimvm Qvintvm. An Ordinis vnus contradictio poßit impedire
Vectigalium Impositionem in aliorum Ordinum concordia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

ad infaustum sibi Consulatum stravit, dementatæ: licet plures, octo scilicet & decem Tribus, incantationibus minùs efficaciter tunc operantibus, trium Ordinum cæterorumque Oppidorum in puncto Peculij sententijs subscripsisse comperiantur.

CAPVT DECIMVM-QUINTVM.

An Ordinis vnus Contradiçtio possit Impedire Vectigalium Impositionem in aliorum Ordinum Concordia.

TRes Charites, Aglaia, Thalia, Euphrosyne trigeminæ sorores, his penicillis effigiantur, vt mutuis deuinctæ innexæque brachijs vna ire, & duæ redire videantur. Appositâ Gratiarum descriptione, quæ vbi in pectus gratum incidere, accepta beneficia referendo geminant. Tres Ditionis Leodiensis status, Ecclesiasticus, Equestris, & Popularis, trigemini fratres saluâ fortis & dignitatis prærogatiua non male depingantur, mutuis etiam innectendi brachijs, in communem & publicam salutem collimaturi. Sed nimis verè, quod dum duo illorum redeunt, tertius aliorum tendit. Ecclesiastici & Equites vbi de subsidijs in commune bonum decernendis queritur, post disceptationem & indaginem an & quæ decernenda & vnde expromenda sint, in vnam postea sententiam de facili conueniunt: Popularis autem vt plurimum spretâ aliorum duorum Ordinum præmonstratione in auia declinat, illorum concordiam in suæ discordiæ materiam trahens. Magistratus

tus crebrò culpa qui popularis auræ captator, plus æquo partes plebis in superficie agit, plebeius à plebeis haberi volens, vt minore repulsæ metu crebrius honores repetere possit. Non satis memor, quod Virtute ambire oporteat, non fautoribus: Et sat fautorum habeat, qui rectè facit. Poenè tamen ea culpa tota Urbis est Leodiensis: contagione & attactu tantùm reliqua Oppida deficiunt, dum in separato Popularis Ordinis cætu, præeunte ad praua Magistratu Leodino, nonnunquàm erubescendo rubore pedibus eunt in illius suffragia. Nam multoties & frequentiùs aliorum Oppidorum Consules & Senatores à duorum potiorum Ordinum iudicio non deflectunt, & desciscentes Leodinos sano consilio deserunt. Quemadmodum anno 1624. (quì nefastus seminarij discordiarum annus fuit) duobus Ordinibus in Peculium consentientibus, Ciuitate per suos tunc temporis Consules Publicolarum & Popularium nomen affectantes pertinaciter renitente, ceteræ Vrbes excussis, quas in Ciuitate induerant, tenebris, herbam ex interuallo porrexere. Et quode loquimur anno 1635. libratis rationum ponderibus prono pariter animo cuncta illa Oppida Peculium annuerunt. Liuidum istud irritatæ discordiæ pomum sapientissimi Principes tollere magnopere laborarunt, irritò nisu. Quin Diui Cæsares Rudolphus Secundus, Mathias Primus, Ferdinandus Secundus annis 1602. 1615. 1625. datis successiuè Commissarijs Carolo Nutzelio, Ioanne Comite Phrysiæ Orientalis, & Carolo Comite de Manderfcheit, adiuncto vtrique postremorum Bernardo de Puteo, sollicitudinem suam & authoritatem interpo-

fuerunt, & ipse Diuus Ferdinandus Secundus acceptâ præmemoratorum suorum Commissariorum relatione, mandatum strictissimum pœnale edidit, quo in Comitibus rem subsidiorum & tributorum, maioribus votis & suffragiorum pluralitate decidendam constituit. Ablegatus Viennæ existens reproduxi humillimè quæ coram Cæsareis Commissarijs eo in puncto & ex parte Ciuitatis allegata fuerant: & in specie, quod in Gratiosis & Rogatitjs Indictionibus, trium Ordinum vniformis requireretur assensus. Ad Gratiotas inquam calammum non minùs quàm linguam restrinxi, & ad trium Ordinum inter se suffragia; nequaquàm enagatus ad singulorum Ordinum separatos inter se conuentus. Cui legere otium suppetet, gratam rem faciet, si vel cursim lectitare volet, ne nomen meum ingratiis vapulet. Repono argumentum ibi positum. Gratiotum tributum, esse donatiuum: duos verò Ordines posse quidem esse de suo liberales: sed de suo, non de alieno. Aequum esse vt tertius Ordo consentiat donationi de suo communiter faciendæ. In corporibus Politicis duplicis etiam esse generis corpora, Homogenea quædam, & alia Heterogenea: & diuersam vtrorumque conditionem. In Heterogeneis concordia opus esse cum de largiendo & donâdo controuertitur, in Homogeneis non item. Heterogenea inuicem corpora esse, Ecclesiasticum, Equestrem & Popularem Ordines: Homogenea, Collegia Canoniorum separatim omnia inter se, Comitum, Baronum & Nobilium inuicem sessiones, Magistratum, Senatuum, & Tribuum, Ciuitatis, & Urbium totius Principatus conuocationes, congregationesque:

hinc

hinc in merè precariis neque Clerum & Nobilitatem concordēs, posse inuitum territorij vniuersi Populum onerare, neque vice versa Popularem statum si Clero suffragetur, obnitenti Nobilitati præiudicare, nec Clero, si cum Equitibus conueniat. De Homogeneis mutuo corporibus nihil tale scripsi, sed ex diametro contrarium per illationem: Et Stentorea quasi voce, in Senatu, in Tribuum Cætibus præstigiatorum imposturas damnaui, dolosam factiosorum hominum amphibologiam detexi: in Vrbe Leodiensi, in cunctis Patriæ Oppidis à sæculis, citra variationem, obseruatum, vt in articulo Tributorum & Collectarum, quò plures Tribus inclinassent, ab omnibus illius Populi ciuibus & Tribubus factum & Decretum esset. Equidem vbi abesset obseruantia & consuetudo, ad ius nobis, si homines sumus, recurrendum foret. Iure Ciuili, Quod facit maior pars Collegij, totum Collegium facere dicitur. Factum à Concilio Ciuitatis censetur factum à toto Populo. Quando Concilium Ciuitatis fuit ritè conuocatum sufficit duas partes Decurionum esse præsentēs, & quod à maiori parte præsentium statuitur, omnes ligat & ab omnibus est approbandum. Iure Canonico, præualet semper & suum consequitur effectum, quod à maiori, & saniore parte Capituli fuit constitutum. Et Prælatus, cum maiori parte Capituli potest minori parte contradicente statuere, quod quilibet Canonicus ad fabricæ reparationem debeat conferre. Quod de Heterogeneis dixi corporibus existimo Ciuitatensem Aduocatum deprompsisse ex Ioanne Bodino, qui in suo de Republica opere refert, quod cum in Comitijs trium Regni Gallia

Ordi-

Ordinum Ecclesiasticis, Nobilibus, & Popularibus tripartitò constantium, decideretur duorum Ordinum sufficere consensum ad obligandum tertium, vti tertij Popularis Status Deputatus præfato argumento euicerit Decreti moderationem. In quo tutum non ideò pedem fixerim: nec quod vt Delegatus ex formula adduxi præstare vti indubitatum cogor; cum mandatarius ob rem nomine Domini actam, aut gestam de euictione non teneatur. Eò minus quod hæc Heterogeneorum assertio in Leodiensium Politicis locum non inueniatur vendicasse: vbi iuxta Manuscriptorum traditionem sede vacante & in Interregno, dum Patriæ Mamburnus communibus trium Ordinum suffragiis deligitur, si duo Ordines in vnum & eundem concordent, frustranea fuerit tertij Ordinis reclamatio. Stet, aut conuellatur, non magni pendam: id intrepidè affirmaturus, quod sicut in Imperialibus & Circularibus Contributionibus, ita in Prouincialibus necessariis subtilitas huiusce distinctionis non sit recipienda. Et quicquid de Rogatiis Collectis è subditorum liberalitate proficiscentibus enixo labore contenditur, non deprehendo satis cui bono & fructui tam operosa disputatio. Cum vix casus eueniat, vt, quod Leodiensi Principi subsidiorum specie & titulo conceditur, munificentiæ sit, & non necessitatis, aut obligationis saltèm naturalis. Quæ me Consule annis 1627. & 1635. populus annuit, non est vt largitionis putentur foetus, cum strictæ fuerint obligationis. Illo quidem, in extinctionem & dissolutionem summè ab anno 1624. verè per Ciuitatem debitæ: hoc verò in Arcium munitiones, & stationariorum stipendia: etsi posterius hoc

Tribu-

Tributum, Peculium dictum, in hunc diem successu caruerit per nequitiam Instigatorum prisca Reipublicæ status mutationem appetentium. Et quoties Ordinibus visum fuit aut moderno aut prædecessoribus Principibus donatiuum largiri, absit inuidia dicto, non tam donatiuum fuit, quam naturaliter debitum, quod intuitu benefactorum & in Patriam meritorum tribuebatur. Quantum est boni Principis onus? Admittere in animum totius Reipublicæ curam, & Populi fata suscipere, & oblitum quodammodo sui, subditis viuere. Et vt in Theodosio Pacatus, Vt indefessa vertigo cælum rotat, vt maria æstibus inquieta sunt, & stare Sol nescit, ita Princeps continuatis negotiis, & in se quodam orbe redeuntibus semper exercetur. Non quod laudem eam bonis subditis ereptam velim, quasi interdum Principum suorum labores plusquam Herculeos nequeant alicuius munificentiae testimonio è priuatis detractæ facultatibus prosequi: imò verò vt animos illorum accendendam præacuto æquitatis naturalis, & cuiusdam antidotalis obligationis stimulo. Ad tres Ordines regredior. Quod per totam propè Europam vsu receptum est, in Prouincia Leodiensi inualuit, vt in tres sit diuisa classes, vnam Ecclesiasticorum, secundam Equitum, tertiam Popularem. Et ternarius numerus tanquàm omnium perfectissimus plerisque Gentibus placuit. Romani Romulo authore in tres Ordines partiebantur: quorum primus erat Patricius, secundus Equestris, tertius Plebeius. Antiqui Galli in tres pariter, nempe in Druydas, Equites, & Plebem. Hippodamus Milesius trifariam Populum diuisit, in Artifices, Agricolas, &

Aa

Milites.

Milites. Veneti in Nobiles, Honestiores Ciues, & Plebem. Florentini olim in Proceres seu Magnos, in Populum honestiorem, & in Plebem. Dignum scitu, & perutile certè obseruatu, quod ex Seruij Tullij instituto in suffragiis obeundis legendisque peragebatur. Ex Primoribus Ciuitatis Seruius duodecim scripserat Centurias Equitum: Populum in quinque Classes partitus, facto ordine pro census & fortunarum quantitate. Quas Classes in plures rursus Centurias diuiderat: prima classis conficiebat Centurias octoginta, reliquis classibus in viginti Centurias seniorum & Iuniorum singulis sigillatim distinctis: præter quintam classem vndecim millibus æris censam in triginta Centurias distributam. Infra quem censum collocata fuit reliqua multitudo pauperior, & plebs proletaria, in vnicam Centuriam redacta, militiae, honorum & suffragiorum expers. Centurijs suffragium eadem vi, eodemque iure omnibus datum est: sed (Liuiio teste) gradus facti, vt neque exclusus quisquam suffragio videretur, & vis omnis penès primores Ciuitatis esset. Equites enim vocabantur primi, octoginta primæ Classis Centuriæ tum peditum vocabantur; ibi, si variaret, quod rarò incidebat, vt secundæ Classis vocarentur: nec ferè vnquam ita descendebant vt ad infimos peruenirent. Tota vis igitur erat penès Centurias Equitum, & octoginta Centurias primæ Classis ex ditissimis & honestissimis ciuibus, quorum quilibet non minus quàm centum millia æris haberet, (census erat illo rudi & paupere sæculo magnus) compositas, vltra quas non efflagitabantur suffragia, nisi inuicem variassent. Si forte in
discor-

Discordia, sequentium Classium vocatæ Centuriæ in diuersa etiam abiissent iudicia, quod pluribus Curiis & Centuriis placuerat, ratum & fixum erat. Rex porro plebis & proletarij homines extra censum positi, in Comitibus vt non adhibebantur, sic iure vocis & suffragiorum carebant. Eandem Leodij Legem in Popularibus Comitibus latam & tentam oportuit, quâ plebecula famelica ventri & abdomini nata à suffragiis arceretur. Ab ea motus, rixæ, & turbæ in Tribubus oriuntur, minç in pacificos & probos intentantur, libertas Comitiorum impeditur, si non tollitur. Per eam homines factiosi rerum nouandarum auidi quiduis audent, & per scelus & nefas aditum sibi ad honores parant. Ex præmissis infertur legitima conclusio. Quod quemadmodum in omni subsidiorum genere siue Necessaria, siue Gratiola illa dicantur, Quod plures Tribus decreuere, omnes tenet & obstringit: ita quod plura Oppida aut Oppidorum Magistratus & Deputati in Comitibus statuunt, ad reliqua Oppida & ipsam Ciuitatem Leodiensem porrigitur. Quo enim modo sese habent vnus Oppidi Tribus & Ministeria Opificum ad inuicem, eodem omnia Oppida, & Oppidorum Tribus se inter se habent. Vnde fit vt aliorum Oppidorum Deputatis in separata Comitibus à propositione Principis cum Magistratu Leodiensi coeuntibus, etsi aliquorum Burgimagni aut Deputati Oppidorum cum alijs non consentiant, quod maiori parti lubuit, debet his dissentientibus lubere. Si in alijs Urbibus id iure accidit, quid causæ erit, cur Leodium non succumbet iisdem in pluralitate suffragiorum? Maximè cum iuxta pro-

priam Leodiensium allegationem, allæ Vrbes cum agris, concessorum Vectigalium, detracta quota Cleri, quatuor partes subeant, salua decima septima Nobilitati attributa, vna tantum quinta in Ciuitatem reiecta. Aded vt hac concurrente suffragiorum pluralitate concurrat simul pluralitas portionum & onerum: ideoque ex vtroque capite minor pars in corporibus Homogeneis in numero & quantitate maiorem partem sequi teneatur. An id hactenus, vt nuper, vlti sit receptum, non est mei propositi inquirere, aut defendere. Non quid prauo abusu factum sit, sed quid ex iure & æquo sit faciendum, dico. Ratio Legis est æterna & immutabilis, quam præuaricari quis potest, tollere non potest. Si de toto Populari Statu aduersus Ecclesiasticum & Equestrem committente ageretur, adhuc iniquè ferretur Tertio & nouissimo tantum in Potiores licere, vt obstinata ipsius oppositio, duorum sana consilia subuerteret, & bonum publicum euerteret. Nunc de Plebe in duas & triginta Tribus distributa non conqueremur, quæ alijs Oppidis non minoris solertiæ & sagacitatis ad duorum Ordinum rationes auscultantibus, sola voluptati ducit resistere & persistere? Sic Arachne, de lanificio & acu, Palladi quæstionem excitauit: & bardus Marfyas strepero rudis fistulæ cantu Apollinem prouocauit. Nec deerit auriculandus aliquis Midas, qui creperum anferis sonum pluris faciet mirifico Oloris modulamine. Itane ad Diogenis Cynici morem inerubescens multitudo aduersus communem omnium sententiam obambulabit? & cui plurimum est insipientiæ, sapientioribus oblectari, sapientiæ partem æstimabit? Id quod est, dicen-

dicendum est; multorum annorum remora & technæ, quid ex confusione & contumacia Tribuum sperari queat, nos docent. FERDINANDVS Secundus Cæsar anno 1624. ad Ordines Leodienses circa damnosam super Contributionibus, in quibus Reipublicæ istius salus consistit; discordiam, pro ea tandem terminanda scripsit, & Carolum Comitem de Manderscheit ac Bernardum Puteum Commissarios suos Imperiales Leodium ablegavit. Clerus & Nobilitas, & alij Oppidani Magistratus (nam vtriusque Recessibus sese conformarunt) dicto Commissariorum fuere audientes. Lubuit istis Tribubus verba primò mellea dare, & propositam viam amplecti promittere, & positâ tandem simulationis personâ expressim dissentire. Primus & secundus Ordines ob publicas Patriæ necessitates in duplex Peculium, sexagesimum mercis denarium ad tres annos, & aliquot florenos super porturâ vestium byssinarum, auro & argento ornatarum consenserant. Opificum Tribus, Motorum suorum indubiè impulsu, reiectis illis mediis Capitationem proposuerunt, non quod in eam propenderent, sed antiquo vtentes ingenio, vt in superficie non viderentur in totum contradictores. Siquidem vbi alijs Ordinibus Capitatio arrisisset, de repente occlamassent eam Populo nimis onerosam, iniquam, odiosam, tenuioribus sensibilem & priuilegiis suis nociuam: cuius executionem nunquam admitterent. Hinc Cæsarei Commissarij posteaquàm tertio, nempe 14. & 26. Iunij ac 2. Iulij 1625. Ministeriales & Ciuicum Magistratum seridè monuissent vt se Recessibus aliorum Ordinum, & maioris partis vnanimum

Oppidorum per Serenissimum Principem acceptatis & approbatis conformarent, prima Augusti iudicarunt & mandarunt vt maioribus votis Ciuitas simpliciter accederet: addito etiam motiuo quod tam iure communi, quàm Constitutionibus Imperij cautum sit, & ratio naturalis dicet, in eiusmodi negotijs concernentibus Imperium, Circulos, Principatus, Vniuersitates, maiorem partem sequendam, & Rudolphus Secundus rescripto suo 24. Augusti 1604. idem in hoc Principatu seruandum constituerit. Commissariorum suorum Decreta infecutus Cæsar 22. Augusti 1626. stricto suo Mandato Consulibus, Ciuibus & Incolis Ciuitatis Leodiensis præcepit, quatenus citra vllam dilationem Recessui aliorum Ordinum de anno 1624. quoad duplex Peculium, aliasque Collectas se accomodarent, & de Cætero in Comitijs habendis à maiori parte votorum per Principem placitorum se nullo pacto separarent, sed ea præstarent quæ per maiora (accedente beneplacito Principali) resoluta, decretauit forent. Sed quid decreuisse & mandasse attinet? Hodie pertinaciore, quàm antea petulantia Plebei isti ab aliorum Recessibus discessere, pro lege habentes, exleges viuere. Iuris esse existimo, quod etiam in rebus, communibus non solum vt Collegiis seu Vniuersis, sed separatim, & vt singulis, quando aliquod membrum ab alijs discordat, per Iudicem causâ cognitâ, multò magis per Principem & Cæsarem; adigi possit vt adsentiatur, & obstinato durante dissensu, illius contumaciam diuinâ præsentia (probo Pragmaticorum axiomate) suppleri. Quod per superiorem habendus sit pro consentiente, qui peruicaciter
sine

sine causa dissentit. Nil obedientia prodesse videretur humilibus (inquit Innocentius Tertius Pontifex) si contemptus contumacibus non obeffet.

CAPVT DECIMVM-SEXTVM.

De Immunitate Tributorum & Vectigalium.

Homo in cæterorum animantium conuentu, quibus solâ ratione, non aliâ dote præstat, dum singula corporis sui ornamenta prædicaret, risum alijs mouit. Quid habes, inquiunt, quod iactes? Si vires: pecudibus multis, ferisque maiores natura concessit. Si formam: à Paucibus, & multis animalibus decore vinceris. Si velocitatem: nec equo, nec lepusculo par es. Si capillum: formosior in Leonum ceruice horret iuba: si vocem, clariorem canes, acutiorem Aquilæ, dulciorem, mobilioremque lusciniæ habent. Si visum, à lynce superaris, vt à cæco talpa, auditu, ab aranea, tactu, à vulturibus odoratu. In Comitibus trium Ordinum vbi Leodiensis Populus suam à Tributis & Vectigalibus immunitatem iactitat, quàm potiori iure Clerus, & Eques respondere possunt? Minor si digniori laudes suas prædicat ex illius ore fiunt sordidæ. Si vsquam Collectarum & Tributorum exemptiones legibus fundatæ exquiruntur, fas erit eas apud Ecclesiasticos in sortem Dei electos inuenire, quos sacri Canones exemere, seuerissimis in contrauentores poenis sancitis, excommunicationis nimirum & interdicti. Proximè ab illis, apud Nobiles, quos